

VOF CARU Rogierlaan 9 B4 8400 OOSTENDE

VORMINGEN FORMATIONS CONSULTANCY
rudiclaeys@telenet.be

CARU OVERHEIDSOPDRACHTEN 2018

NIEUWSBRIEF NOVEMBER 2018

1. INTEGRALE MEDEDELING VAN HET GUNNING-VERSLAG
2. BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING 7 SEPTEMBER 2018.(BS 3/10/2018) - BETREFFENDE DE BEKENDMAKING EN RAADPLEEGBAARHEID VAN BESLUITEN EN STUKKEN VAN DE PROVINCIE
3. BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING 7 SEPTEMBER 2018. - HOUDENDE HET STATUUT VAN DE PROVINCIALE MANDATARIS (BS 11/10/2018)
4. STANDAARDBESTEK 260 VOOR KUNSTWERKEN EN WATERBOUW (SB 260)
5. WET 20 SEPTEMBER 2018. (BS 10/9/2018) - TOT HARMONISATIE VAN DE BEGRIPPEN ELEKTRONISCHE HANDTEKENING EN DUURZAME GEGEVENSDRAGER EN TOT OPHEFFING VAN DE BELEMMERINGEN VOOR HET SLUITEN VAN OVEREENKOMSTEN LANGS ELEKTRONISCHE WEG
6. KONINKLIJK BESLUIT 25 SEPTEMBER 2018. (BS 10/9/2018)- TOT HARMONISATIE VAN DE BEGRIPPEN ELEKTRONISCHE HANDTEKENING EN DUURZAME GEGEVENSDRAGER
7. VOORONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 3 JULI 2005 BETREFFENDE DE RECHTEN VAN VRIJWILLIGERS
8. MAATREGELEN BIJ AANZIENLIJKE VERTRAGING DOOR OPDRACHT-NEMER
9. ONDERSCHIED TUSSEN VERPLICHTE OPNAME GUNNING-CRITERIA MAAR NIET VERPLICHTE OPNAME VAN DE BEOORDELINGSMETHODE IN BESTEK
10. WANNEER KAN DE GUNNING-WIJZE EN VOORWAARDEN DOOR HET COLLEGE GOEDGEKEURD WORDEN IN PLAATS VAN DE GEMEENTERAAD
11. REGELMATIGHEIDSNAZICHT VAN OFFERTES

Prof. RUDI CLAEYS

1. INTEGRALE MEDEDELING VAN HET GUNNING-VERSLAG

ARREST RVS nr. 242.318 van 13 september 2018 in de zaak A. 225.933/XII-8600

De artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 „betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen” vereisen dat de motivering van de betrokken beslissing de juridische en feitelijke overwegingen vermeldt die aan de beslissing ten grondslag liggen. Die motivering moet afdoende zijn, teneinde de bestuurde in staat te stellen terdege te oordelen of het zin heeft zich tegen de beslissing te verweren met de middelen die het recht hem ter beschikking stelt

De beoordeling van de offertes is opgenomen in het gunningsverslag van 31 mei 2018, dat in de bestreden beslissing tot integraal deel daarvan wordt verklaard. De motivering en het besluit van dat gunningsverslag worden voorts in de gunningsbeslissing “geheel [...] onderschreven”.

In de eindrangschikking verkrijgen de verzoekende partijen en de gekozen inschrijver respectievelijk 78/100 en 79/100. Het verschil bedraagt dus slechts één punt. In een dergelijk geval klemmt onwetendheid over de motieven des te meer.

Het voornoemde verslag werd echter niet volledig vóór het indienen van het verzoekschrift aan de verzoekende partijen meegedeeld. **In het exemplaar van het gunningsverslag dat met de gunningsbeslissing aan de verzoekende partijen ter kennis is gebracht, zijn immers bij de beoordeling van de drie gunningscriteria gegevens die op de andere twee inschrijvers betrekking hebben, onleesbaar gemaakt, onder andere de kostprijs van hun offertes en de woordelijke beoordelingen van hun conceptnota en werkplanning.**

Bevreemdend is dan wel dat als stuk 13 van haar administratief dossier dat gunningsverslag door de verwerende partij wel integraal is neergelegd, zonder voorbehoud van vertrouwelijkheid.

Het blijkt voorts ook niet dat de verzoekende partijen van die gegevens anderszins kennis kregen vóór 17 augustus 2018, datum waarop de voorliggende vordering werd ingesteld. Op dat ogenblik lijken de verzoekende partijen dan ook niet de

volledige motivering waarop de bestreden gunningsbeslissing steunt, te hebben gekend en lijkt de formelemotiveringsplicht dan ook te zijn geschonden. Nochtans moet iedere inschrijver kunnen nagaan of de toekenning van de punten op geoorloofde wijze is gebeurd. Het lijkt aldus niet uitgesloten dat bij een volledig gekende formele motivering de verzoekende partijen meteen grieven hadden kunnen formuleren waaruit zou kunnen blijken dat de quoteringen toegekend aan de gekozen offerte te hoog zijn in vergelijking met het cijfer toegekend aan de offerte van de verzoekende partijen.

De mededeling van deze motieven via de neerlegging van het administratief dossier nadat de vordering tot schorsing bij de Raad van State reeds werd ingediend, maakt de miskennen van de formelemotiveringsplicht niet goed.

Het hiervoor beschreven doel van de formelemotiveringsplicht lijkt immers uit te sluiten dat verzoekende partijen vrede zouden moeten nemen met een mededeling van de motieven nadat zij een rechtsmiddel – bijvoorbeeld zoals te dezen een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid – hebben aangewend.

Het feit dat de volledige versie van het gunningsverslag door de verzoekende partijen niet werd opgevraagd vóór het instellen van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, lijkt de verzoekende partijen niet ten kwade te kunnen worden geduid. **Het is namelijk een verplichting van de verwerende partij om meteen kennis te geven van de volledige motivering waarop de bestreden beslissing daadwerkelijk is gesteund.**

Het verband dat de verwerende partij met het arrest nr. 242.227 van 27 augustus 2018 tracht te leggen, waarin de Raad van State heeft geoordeeld dat er geen schending van de formelemotiveringsverplichting was ondanks de omstandigheid dat ook in die zaak de verzoekende partij geen kennis had van het gunningsverslag, lijkt niet op te gaan. Die zaak betrof een onderhandelings- procedure zonder voorafgaande bekendmaking, en dus een andere dan de hier in het geding zijnde gunningsprocedure.

Aldus lijkt de bestreden gunningsbeslissing niet te voldoen aan de vereiste motiveringsverplichting. In tegenstelling tot wat de verwerende partij betoogt, betreft

dit euvel geen louter probleem van kennisgeving. **Het doel van de formele motivingsplicht zoals onder meer door de geschonden geachte wet van 29 juli 1991 opgelegd, is te dezen immers niet bereikt, omdat de volledige motivering van de bestreden gunningsbeslissing in de aan de verzoekende partijen medegedeelde vorm deze niet in staat stelde met kennis van zaken te oordelen of het zin had zich tegen de bestreden gunningsbeslissing te verweren met de middelen die het recht hun ter beschikking stelt.**

Het middel is ernstig.

UITTREKSEL

.....

HOOFDSTUK VII. - Nadere regels voor de aansprakelijkheids- en rechtsbijstandverzekering van het provincieraadslid en de gedeputeerde

Art. 24. De provincie sluit bij een toegelaten verzekeringsmaatschappij een polis af die bestemd is om de burgerlijke aansprakelijkheid te waarborgen die persoonlijk rust op de provincieraadsleden en de gedeputeerden naar aanleiding van de lichamelijke, materiële of immateriële schade die ze berokkenen aan derden bij de normale uitoefening van hun mandaat.

In het eerste lid wordt verstaan onder derden: alle andere natuurlijke personen of rechtspersonen dan het provincieraadslid en de gedeputeerde. De provincieraadsleden en de gedeputeerden worden als derden beschouwd ten opzichte van elkaar.

Art. 25. De aansprakelijkheidswaARBorg, vermeld in artikel 24, mag niet beperkt zijn tot schade die per ongeluk plaatsvindt.

Art. 26. De burgerlijke aansprakelijkheid die voortvloeit uit schade die onder de toepassing valt van de wet op de verplichte autoverzekering, behoort niet tot het toepassingsgebied van dit besluit.

Art. 27. De verzekeringspolis die conform artikel 24 afgesloten wordt, kan bepaalde uitsluitingen van waarborg bevatten.

Die uitsluitingen blijven echter uitzonderlijk ten opzichte van de gewaarborgde risico's en kunnen, door de omvang ervan, de aansprakelijkheidswaARBorg die met toepassing van artikel 24 verkregen wordt, niet op onredelijke wijze in het gedrang brengen.

Art. 28. De aansprakelijkheidswaARBorg, vermeld in artikel 24, wordt, krachtens de uitdrukkelijke bepalingen van de algemene, speciale of bijzondere voorwaarden van de afgesloten polis, toegekend voor elk schadegeval, ongeacht de frequentie ervan, voor de bedragen die vastgelegd zijn onder de vermelde voorwaarden.

Art. 29. De begunstigden van de afgesloten polis zijn permanent gedekt door de

verzekering.

Art. 30. De afgesloten verzekering voor de aansprakelijkheidswaarborg, vermeld in artikel 24, bevat een onderdeel van het type rechtsbijstand - burgerlijke en strafrechtelijke verdediging.

De verzekering, vermeld in het eerste lid, verplicht de verzekeringsmaatschappij ertoe de kosten van rechtsbijstand ten laste te nemen voor de betrokken mandatarissen in elke procedure die tegen hen ingesteld is voor elke Belgische of buitenlandse rechtbank, vanaf het moment waarop de aansprakelijkheid waarborg, vermeld in artikel 24, verschuldigd is en binnen de grenzen daarvan.

Art. 31. De aansprakelijkheidswaarborg die met toepassing van artikel 30 verkregen wordt, bevat minstens de tenlasteneming door de verzekeraar van de honoraria van de advocaten en alle algemene kosten in verband met de voortzetting van de procedure, met inbegrip van de reis- en verblijfkosten die voortvloeien uit de verschillende verschijningen, de kosten van een gerechtsdeskundige, en de borgsom die de provincieraadsleden of de gedeputeerden zouden moeten betalen in het kader van die procedure.

Art. 32. De kosten van de premies voor de verzekering, bepaald in dit hoofdstuk, worden gedragen door een krediet dat is ingeschreven in het meerjarenplan van het provinciale bestuur in kwestie.

.....

Art. 38. Dit besluit treedt in werking op 3 december 2018.

3 BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING 7 SEPTEMBER 2018.(BS 3/10/2018) - BETREFFENDE DE BEKENDMAKING EN RAADPLEEGBAARHEID VAN BESLUITEN EN STUKKEN VAN DE PROVINCIE

Artikel 1. Naast de lijsten van de besluiten, vermeld in artikel 180, eerste lid, van het Provinciedecreet van 9 december 2005, en de besluiten, vermeld in artikel 180bis, eerste lid, van het voormelde decreet, worden de **volgende besluiten en stukken bekendgemaakt via de webtoepassing van de provincie:**

- 1° de agenda van de provincieraad;
- 2° de notulen van de provincieraad;
- 3° de geactualiseerde en gecoördineerde versie van de rechtspositieregeling van het provinciepersoneel;
- 4° de geactualiseerde en gecoördineerde versie van de belastingreglementen en retributiereglementen van de provincie;
- 5° de geactualiseerde en gecoördineerde versie van de statuten van de extern verzelfstandigde agentschappen in privaatrechtelijke vorm, naast de gecoördineerde tekst van de statuten van de autonome provinciebedrijven, vermeld in artikel 227, tweede lid, van het voormelde decreet;
- 6° de geactualiseerde en gecoördineerde versie van de deontologische codes van de provincieraad, de deputatie en het personeel;
- 7° de geactualiseerde samenstelling van de provincieraad en de deputatie;
- 8° het geactualiseerde overzicht van de provinciale adviesraden en overlegstructuren, vermeld in artikel 191bis, § 3, van het voormelde decreet, en de samenstelling ervan.

Art. 2. § 1. De lijsten van de besluiten, vermeld in artikel 180 van het Provinciedecreet van 9 december 2005, en de besluiten, vermeld in artikel 180bis van het voormelde decreet, zijn raadpleegbaar via de webtoepassing van de provincie gedurende:

- 1° minstens de tijd dat een maatregel van bestuurlijk toezicht als vermeld in titel VIII van het voormelde decreet, mogelijk is op de besluiten die opgenomen zijn in de lijst, vermeld in artikel 180, eerste lid, van het voormelde decreet;
- 2° minstens de tijd dat het reglement of de verordening, vermeld in artikel 180bis, eerste lid, 1°, van het voormelde decreet, geldig is;

3° minstens de tijd dat een maatregel van bestuurlijk toezicht als vermeld in titel VIII van het voormelde decreet, mogelijk is op de besluiten, vermeld in artikel 180bis, eerste lid, 2° tot en met 11°, van het voormelde decreet.

§ 2. De agenda van de provincieraad, vermeld in artikel 1, 1°, is minstens tot aan de publicatie van de notulen raadpleegbaar via de webtoepassing van de provincie. De notulen van de provincieraad, vermeld in artikel 1, 2°, zijn gedurende minstens een jaar vanaf de datum van de zitting raadpleegbaar via de webtoepassing van de provincie.

De stukken, vermeld in artikel 1, 3° tot en met 8°, blijven raadpleegbaar via de webtoepassing van de provincie.

Art. 3. Dit besluit treedt in werking op 3 december 2018.

4. STANDAARDBESTEK 260 VOOR KUNSTWERKEN EN WATERBOUW (SB 260) VERSIE 2.0

Het standaardbestek 260 voor kunstwerken en waterbouw (SB 260) - versie 2.0 is de volledige herwerking en actualisatie van het SB 260 - versie 1.0.

Het SB 260 - versie 2.0 treedt verplicht in werking voor overheidsopdrachten die vanaf 1 december 2018 worden bekendgemaakt of waarvoor een uitnodiging wordt verstuurd om zich kandidaat te stellen of een offerte in te dienen.

De volledige tekst van het standaardbestek voor kunstwerken en waterbouw - versie 2.0 is gratis te verkrijgen in digitaal formaat of te bestellen in boekvorm (betalend) via de volgende website:

<http://www.expertisebetonenstaal.be/standaardbestek/standaardbestek-260>.

5. WET 20 SEPTEMBER 2018. (BS 10/9/2018) - TOT HARMONISATIE VAN DE BEGRIPPEN ELEKTRONISCHE HANDTEKENING EN DUURZAME GEGEVENSDRAGER EN TOT OPHEFFING VAN DE BELEMMERINGEN VOOR HET SLUITEN VAN OVEREENKOMSTEN LANGS ELEKTRONISCHE WEG

HOOFDSTUK 1. - Algemene bepaling

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2. - Wijziging van het Burgerlijk Wetboek

Art. 2. In artikel 1649septies, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 1 september 2004, worden de woorden "schriftelijk of op een andere te zijner beschikking staande en voor hem toegankelijke duurzame drager" vervangen door de woorden "op een duurzame gegevensdrager".

HOOFDSTUK 3. - Wijzigingen van het Wetboek van economisch recht

Art. 3. In artikel I.1 van het Wetboek van economisch recht, ingevoegd bij de wet van 7 november 2013 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 april 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de bepaling onder 15° wordt ingevoegd, luidende:

"15° duurzame gegevensdrager: elk hulpmiddel dat een fysieke persoon of rechtspersoon in staat stelt om persoonlijk aan hem gerichte informatie op te slaan, op een wijze die deze informatie voor hem toegankelijk maakt voor toekomstig gebruik gedurende een tijdsduur die is afgestemd op het doel waarvoor de informatie kan dienen, en die een ongewijzigde reproductie van de opgeslagen informatie mogelijk maakt. Voor zover deze functionaliteiten bewaard worden, kunnen als duurzame gegevensdrager beschouwd worden het papier of, in een digitale omgeving, een e-mail ontvangen door de bestemming of een elektronisch document bewaard op een opslagapparaat of toegevoegd aan een e-mail ontvangen door de bestemming.";

2° een nieuw lid, dat het tweede lid wordt, wordt ingevoegd tussen het eerste lid en het vroegere tweede lid, dat het derde lid wordt, luidende: "Wanneer de uitdrukking "duurzame gegevensdrager" voorkomt in een wettelijke of reglementaire bepaling, moet ervan worden uitgegaan dat het begrip gedefinieerd is overeenkomstig de definitie bedoeld in 15° van het eerste lid.".

Art. 4. In hetzelfde Wetboek worden opgeheven:

1° artikel I.8, 19°, ingevoegd bij de wet van 21 december 2013;

2° artikel I.8, 17°, ingevoegd bij de wet van 15 mei 2014;

3° artikel I.9, 22°, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014;

4° artikel I.19, 5°, ingevoegd bij de wet van 26 oktober 2015.

Art. 5. In de artikelen VI.46, § 6, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 21 december 2013, en XIV.28, § 6, ingevoegd bij de wet van 15 mei 2014, worden telkens de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "schriftelijke instemming" worden vervangen door de woorden "instemming met behulp van een duurzame gegevensdrager";

2° de zin "Dergelijke bevestiging kan, desgevallend, worden gedaan op een duurzame gegevensdrager." wordt opgeheven.

Art. 6. In artikel X.27, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 2 april 2014, wordt de zin "Het ontwerp van overeenkomst en het afzonderlijk document worden schriftelijk of op een voor de persoon die het recht verkrijgt duurzame en toegankelijke drager ter beschikking gesteld." vervangen door de volgende zin: "Het ontwerp van overeenkomst en het afzonderlijk document worden door middel van een duurzame gegevensdrager ter beschikking gesteld, toegankelijk voor de persoon die het recht verkrijgt.".

Art. 7. In artikel XI.273/1, § 3, tweede lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 8 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "schriftelijk of" worden opgeheven;

2° de woorden "duurzame drager" worden vervangen door de woorden "duurzame gegevensdrager".

Art. 8. In artikel XII.15, § 2, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 15 december 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste streepje wordt vervangen door het volgende: "aan de vereiste van een geschrift is voldaan door een geheel van alfabetische tekens of van enige andere verstaanbare tekens aangebracht op een drager die de mogelijkheid biedt toegang ertoe te hebben gedurende een periode die is afgestemd op het doel waarvoor de informatie kan dienen en waarbij de integriteit ervan wordt beschermd, welke ook de drager en de transmissiemogelijkheden zijn;;

2° in het tweede streepje, worden de woorden "ofwel artikel 1322, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek" vervangen door de woorden "ofwel artikel 3.10. van verordening 910/2014".

Art. 9. In artikel XII.16 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 15 december

2013, worden de woorden "Artikel XII.15 is niet van toepassing" vervangen door de woorden "Op voorwaarde dat ze het bestaan van praktische belemmeringen vaststellen voor het vervullen van een wettelijke of reglementaire vormvereiste in het kader van de totstandkoming van een contract langs elektronische weg, kunnen de bevoegde hoven en rechtbanken het artikel XII.15 niet toepassen".

Art. 10. In artikel XVI.17, § 2, eerste en tweede lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 4 april 2014, worden de woorden "schriftelijk of op een andere duurzame gegevensdrager" telkens vervangen door de woorden "op een duurzame gegevensdrager".

Art. 11. In artikel XVI.25, § 1, 13°, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 4 april 2014, worden de woorden "schriftelijk of op duurzame gegevensdrager" vervangen door de woorden "op een duurzame gegevensdrager".

Art. 12. In de artikelen VII.7, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014, VII.12, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014, VII.14, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014, VII.58, ingevoegd bij de wet van 22 december 2017, VII.62/6, ingevoegd bij de wet van 22 december 2017, VII.67 ingevoegd bij de wet van 19 april 2014, VII.70, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014 en gewijzigd bij de wet van 22 april 2016, VII.71, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014, VII.78, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 18 april 2017, VII.86, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014 en gewijzigd bij de wetten van 26 oktober 2015 en 22 april 2016, VII.91, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014, VII.97, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014, VII.98, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014 en gewijzigd bij de wet van 22 april 2016, VII.99, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014, VII.100, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014 en gewijzigd bij de wet van 26 oktober 2015, VII.101, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014, VII.125, ingevoegd bij de wet van 22 april 2016, VII.127, ingevoegd bij de wet van 22 april 2016, VII.128, ingevoegd bij de wet van 22 april 2016, VII.131, ingevoegd bij de wet van 22 april 2016, VII.133, ingevoegd bij de wet van 22 april 2016, VII.134, ingevoegd bij de wet van 22 april 2016, VII.143, ingevoegd bij de wet van 22 april 2016, VII.147/5, ingevoegd bij de wet van 22 april 2016, VII.147/11, ingevoegd bij de wet van 22 april 2016, VII.147/13, ingevoegd bij de wet van 22 april 2016, VII.147/14, ingevoegd bij de wet van 22 april 2016 VII.147/15, ingevoegd bij de wet van 22 april 2016, VII.147/16, ingevoegd bij de wet van 22 april 2016, van hetzelfde Wetboek worden de woorden "duurzame drager" telkens vervangen door de woorden "duurzame gegevensdrager".

HOOFDSTUK 4. - Wijziging van het Wetboek diverse rechten en taksen

Art. 13. In artikel 11, derde lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen, hersteld bij de wet van 19 december 2006, worden de woorden "elektronische handtekening zoals bepaald bij artikel 1322 van het Burgerlijk Wetboek" vervangen door de woorden "elektronische handtekening in de zin van artikel 3.10. van Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG of een gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van dezelfde Verordening".

HOOFDSTUK 5. - Wijzigingen van het Wetboek van vennootschappen

Art. 14. In artikel 504 van het Wetboek van vennootschappen, wordt het tweede lid, gewijzigd bij de wet van 14 december 2005, vervangen als volgt:

"Indien het register in elektronische vorm wordt aangehouden, kan de verklaring van overdracht een elektronische vorm aannemen en ondertekend worden met een gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG, welke de identiteit van de overdrager en de overnemer vaststelt.".

Art. 15. In artikel 547bis, § 2, eerste lid, ingevoegd bij de wet van 20 december 2010, en artikel 550, § 2, eerste lid, 6°, vervangen door de wet van 20 december 2010, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden "geavanceerde elektronische handtekening in de zin van artikel 4, § 4, van de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatediensten, of met een elektronische handtekening die voldoet aan de voorwaarden van artikel 1322 van het Burgerlijk Wetboek" telkens vervangen door de woorden "elektronische handtekening in de zin van artikel 3.10. van Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG of een gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van dezelfde Verordening".

HOOFDSTUK 6. - Wijziging van het Sociaal Strafwetboek

Art. 16. In artikel 100/3, § 1, van het Sociaal Strafwetboek, ingevoegd bij de wet van 29 maart 2012, wordt het eerste lid vervangen als volgt:

"Het e-PV wordt door de opsteller of opstellers elektronisch ondertekend door middel van de gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG".

HOOFDSTUK 7. - Wijzigingen van andere wetten

Art. 17. In artikel 25, derde lid, van de wet van 25 ventôse jaar XI op het notarisambt, ingevoegd bij de wet van 27 december 2004, worden de woorden "geavanceerde elektronische handtekening overeenkomstig artikel 4, § 4, van de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatediensten" vervangen door de woorden "gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG".

Art. 18. In artikel 41quater, § 12, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, wordt het eerste lid, ingevoegd bij de wet van 3 juli 2005 en vervangen bij de wet van 27 december 2006, als volgt vervangen:

"Opdat de in de paragrafen 2 en 7 bedoelde kennisgevingen op geldige wijze als beslag onder derden zouden gelden wanneer ze worden verzonden door middel van een procedure waarbij informaticatechnieken worden gebruikt, moeten ze voorzien worden van:

- een geavanceerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.11. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG, of

- een gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van dezelfde verordening, of een gekwalificeerd elektronisch zegel van een instelling in

de zin van artikel 3.27. van dezelfde verordening."

Art. 19. In artikel 27ter, § 7, derde lid, van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, ingevoegd bij de wet van 21 november 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het woord "schriftelijk" wordt opgeheven;

2° de woorden "duurzame drager" worden vervangen door de woorden "duurzame gegevensdrager".

Art. 20. In artikel 48, § 1, derde lid, tweede streepje, van de programmawet (I) van 24 december 2002, vervangen door de wet van 15 mei 2014, worden de woorden "duurzame drager" vervangen door de woorden "duurzame gegevensdrager".

Art. 21. In artikel 4/1 van de wet van 24 februari 2003 betreffende de modernisering van het beheer van de sociale zekerheid en betreffende de elektronische communicatie tussen ondernemingen en de federale overheid, ingevoegd door de wet van 19 maart 2013, worden de woorden "handtekening geplaatst met de elektronische identiteitskaart (e-ID)" vervangen door de woorden "gekwaliceerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG".

Art. 22. In de Nederlandse tekst van artikel 26, § 1, derde lid, tweede streepje, van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid, vervangen door de wet van 15 mei 2014, worden de woorden "duurzame drager" vervangen door de woorden "duurzame gegevensdrager".

Art. 23. In artikel 11/1, § 2, vijfde lid, van de wet van 7 mei 2004 inzake experimenten op de menselijke persoon, ingevoegd door de wet van 19 maart 2013, worden de woorden "geavanceerde elektronische handtekening, afgeleverd op basis van een gekwalificeerd certificaat dat de identiteit van de aanvragende rechtspersoon vaststelt en is opgemaakt voor het veilig aanmaken van een elektronische handtekening, overeenkomstig de terzake geldende wetgeving" vervangen door de woorden "gekwaliceerd elektronisch zegel in de zin van artikel 3.27. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn

1999/93/EG".

Art. 24. In artikel 6 van de wet van 15 december 2004 betreffende financiële zekerheden en houdende diverse fiscale bepalingen inzake zakelijke-zekerheidsovereenkomsten en leningen met betrekking tot financiële instrumenten worden de woorden "schriftelijk worden bewezen, inclusief op elektronische wijze en op elke andere duurzame drager" vervangen door de woorden "door middel van een duurzame gegevensdrager worden bewezen".

Art. 25. In de wet van 15 mei 2007 betreffende de bescherming van de consumenten inzake omroeptransmissie- en omroepdistributiediensten, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in artikel 2, wordt de bepaling onder 7° vervangen als volgt:

"7° duurzame gegevensdrager: elk instrument zoals gedefinieerd in artikel I.1,15° van het Wetboek van economisch recht;"

2° in artikel 3, § 1, worden de woorden "duurzame drager" vervangen door de woorden "duurzame gegevensdrager".

Art. 26. In artikel 158, § 4, van de wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen worden de woorden "geavanceerde elektronische handtekening, gerealiseerd op basis van een gekwalificeerd certificaat en aangemaakt door een veilig middel voor het aanmaken van een handtekening, zoals bedoeld in artikel 4 van de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatediensten." vervangen door de woorden "gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG".

Art. 27. In artikel 4, § 1, van de wet van 28 augustus 2011 betreffende de bescherming van de consumenten inzake overeenkomsten betreffende het gebruik van goederen in deeltijd, vakantieproducten van lange duur, doorverkoop en uitwisseling wordt de bepaling onder 8° vervangen als volgt:

"8° duurzame gegevensdrager: elk instrument zoals gedefinieerd in artikel I.1,15° van het Wetboek van economisch recht;"

Art. 28. In artikel 8, § 3, van dezelfde wet wordt het woord "schriftelijk" opgeheven.

Art. 29. In artikel 10 van dezelfde wet wordt het woord "geschreven" opgeheven.

Art. 30. **In de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen**, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in artikel 257, wordt de bepaling onder 9° vervangen als volgt:

"9° duurzame gegevensdrager: elk instrument zoals gedefinieerd in artikel I.1,15° van het Wetboek van economisch recht;"

2° in artikel 275, §§ 1 en 2, worden de woorden "duurzame drager" vervangen door de woorden "duurzame gegevensdrager".

Art. 31. In artikel 4 van de wet van 29 april 2013 betreffende de door de advocaten van de partijen medeondertekende onderhandse akte worden de woorden "elektronische handtekening wordt aangebracht in de zin van artikel 4, § 4, van de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen, de elektronisch aangetekende zending en certificatediensten" vervangen door de woorden "gekwaliceerde elektronische handtekening wordt aangebracht in de zin van artikel 3.12. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG".

Art. 32. In artikel 2, eerste lid, 4°, van de wet van 30 juli 2013 met betrekking tot de certificatie van een geregistreerd kassasysteem in de horecasector worden de woorden "uniek certificaat voor het aanmaken van een digitale handtekening" vervangen door de woorden "uniek certificaat voor elektronische handtekeningen in de zin van artikel 3.14. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG of van een uniek gekwalificeerd certificaat voor elektronische handtekeningen in de zin van artikel 3.15. van dezelfde verordening of van een uniek certificaat voor elektronische zegels in de zin van artikel 3.29. van dezelfde verordening of van een uniek gekwalificeerd certificaat voor elektronische zegels in de zin van artikel 3.30. van dezelfde verordening".

Art. 33. In artikel 26, gewijzigd bij de wet van 25 oktober 2016, en artikel 32 van de wet van 25 april 2014 inzake het statuut van en het toezicht op de onafhankelijk financieel planners en inzake het verstrekken van raad over financiële planning door gereguleerde ondernemingen en tot wijziging van het Wetboek van

vennootschappen en van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten worden de woorden "duurzame drager" telkens vervangen door "duurzame gegevensdrager".

Art. 34. In artikel 42 van de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen wordt het derde lid als volgt vervangen:

"Indien gebruik gemaakt wordt van de elektronische handtekening dient het te gaan om een gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG".

HOOFDSTUK 8. - Wijzigingen van koninklijk besluiten

Art. 35. In artikel 23ter, § 14, van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, wordt het eerste lid, ingevoegd door de wet van 20 juli 2005 en vervangen door de wet van 27 december 2006, wordt als volgt vervangen:

"Opdat de in paragrafen 2 en 8 bedoelde kennisgevingen op geldige wijze als beslag onder derden zouden gelden wanneer ze worden verzonden door middel van een procedure waarbij informaticatechnieken worden gebruikt, moeten ze een geavanceerde elektronische handtekening dragen in de zin van artikel 3.11. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG of een gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van dezelfde verordening."

Art. 36. In artikel 23quater, § 10, van hetzelfde besluit, wordt het eerste lid, ingevoegd bij de wet van 22 juni 2012, als volgt vervangen:

"Opdat de in paragraaf 2 bedoelde kennisgevingen geldig zouden zijn wanneer ze worden verzonden door middel van een procedure waarbij informaticatechnieken worden gebruikt, moeten ze een geavanceerde elektronische handtekening dragen in de zin van artikel 3.11. van Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot

intrekking van richtlijn 1999/93/EG of een gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van dezelfde verordening.".

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het Belgisch Staatsblad zal worden bekendgemaakt.

6. KONINKLIJK BESLUIT 25 SEPTEMBER 2018. (BS 10/9/2018)- TOT HARMONISATIE VAN DE BEGRIPPEN ELEKTRONISCHE HANDTEKENING EN DUURZAME GEGEVENSDRAGER

Artikel 1. In artikel 1, derde lid, van het koninklijk besluit van 11 maart 1966 tot verklaring van openbaar nut voor het oprichten van vervoerinstallaties voor gasachtige producten en andere door middel van leidingen en de nadere regels van het vermoeden van openbaar nut van vervoerinstallaties voor gasachtige producten en andere door middel van leidingen, ingevoegd bij koninklijk besluit van 14 mei 2002, worden de woorden "elektronische handtekening" vervangen door de woorden " de ondertekening van deze documenten door de elektronische handtekening in de zin van artikel 3.10. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG of een gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van dezelfde verordening".

Art. 2. In de artikelen 20, § 1, tweede lid, vervangen door het koninklijk besluit van 19 april 2014, en 20, § 10, tweede lid, vervangen door het koninklijk besluit van 19 april 2014, van het koninklijk besluit van 25 september 1974 betreffende de opening, de overbrenging en de fusie van voor het publiek opengestelde apotheken, worden de woorden "geavanceerde elektronische handtekening overeenkomstig artikel 4, § 4, van de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatediensten" telkens vervangen door de woorden "gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG".

Art. 3. In artikel 7, § 9, van de bijlage bij het koninklijk besluit van 14 september 1984

tot vaststelling van de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen inzake verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, vervangen door het koninklijk besluit van 20 oktober 2008, worden de woorden "schriftelijk of op een andere duurzame drager" vervangen door de woorden "op een duurzame gegevensdrager".

Art. 4. In artikel 127/1 van het koninklijk besluit van 27 augustus 1993 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, ingevoegd door het koninklijk besluit van 7 februari 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het derde lid worden de woorden "digitaal te ondertekenen" vervangen door de woorden "te ondertekenen met behulp van een elektronische handtekening in de zin van artikel 3.10. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG of een gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van dezelfde verordening";

2° in het vierde lid worden de woorden "de digitale handtekening" vervangen door de woorden "het elektronisch zegel in de zin van artikel 3.25. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG of een gekwalificeerd elektronisch zegel in de zin van artikel 3.27. van dezelfde verordening".

Art. 5. In artikel 6bis, tweede lid, van het koninklijk besluit van 25 februari 1996 houdende bepaling van de regels volgens welke bepaalde minimale psychiatrische statistische gegevens moeten worden medegedeeld aan de Minister die de Volksgezondheid onder zijn bevoegdheid heeft, ingevoegd door het koninklijk besluit van 16 december 1998, worden de woorden "electronische handtekening" vervangen door de woorden "elektronische handtekening in de zin van artikel 3.10. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG of een gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van dezelfde verordening".

Art. 6. In artikel 10, § 2, van het koninklijk besluit van 15 april 2002 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en

de boekhouding van de aardgasvervoersondernemingen actief op het Belgisch grondgebied, worden de woorden "gecertificeerde elektronische handtekening" vervangen door de woorden "gekwaliceerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG".

Art. 7. In de artikelen 4, 35, derde lid, en 47, vierde lid, van het koninklijk besluit van 14 mei 2002 betreffende de vervoersvergunning voor gasachtige producten en andere door middel van leidingen worden de woorden "een elektronische handtekening" telkens vervangen door de woorden "een handtekening van deze documenten door middel van een elektronische handtekening in de zin van artikel 3.10. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG of een gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van dezelfde verordening".

Art. 8. In artikel 8, tweede lid, van het koninklijk besluit van 1 oktober 2002 houdende bepaling van de regels volgens welke bepaalde minimale psychiatrische statistische gegevens moeten worden medegedeeld aan de Minister die de Volksgezondheid onder zijn bevoegdheid heeft worden de woorden "elektronische handtekening" vervangen door de woorden "elektronische handtekening in de zin van artikel 3.10. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG of een gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van dezelfde verordening".

Art. 9. In artikel 2, § 5, tweede lid, van het koninklijk besluit van 17 juni 2004 betreffende de verklaring bij opname in een ziekenhuis, vervangen door het koninklijk besluit van 15 december 2008 en gewijzigd door het koninklijk besluit van 28 maart 2014, worden de woorden "elektronische handtekening" vervangen door de woorden "elektronische handtekening in de zin van artikel 3.10. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in

de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG of een gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van dezelfde verordening".

Art. 10. In de Nederlandse tekst van punt 2.5.6 van de bijlage bij het koninklijk besluit van 10 november 2006 op de boekhouding, de jaarrekening en de periodieke verslagen van bepaalde openbare instellingen voor collectieve belegging met een veranderlijk aantal rechten van deelneming, vervangen door artikel 228, § 3, van het koninklijk besluit van 12 november 2012, worden de woorden "duurzame drager" vervangen door de woorden "duurzame gegevensdrager".

Art. 11. In artikel 1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 1 maart 2009 tot uitvoering van artikel 35septies, [...], van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, met betrekking tot de notificatie van implantaten en invasieve medische hulpmiddelen voor langdurend gebruik wordt de bepaling onder 6° als volgt :
"6° De elektronische handtekening: de gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG".

Art. 12. In de artikelen 14, derde lid, artikel 16, derde lid, en artikel 58, tweede lid, van het koninklijk besluit van 9 februari 2011 tot vaststelling van de Ethische Code voor de telecommunicatie worden de woorden "op schrift of op een andere duurzame drager" telkens vervangen door "op een duurzame gegevensdrager".

Art. 13. In artikel 54, § 1, eerste lid, 1°, van het koninklijk besluit van 23 januari 2012 plaatsing overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten op defensie- en veiligheidsgebied, vervangen door het koninklijk besluit van 7 februari 2014 wordt de zin "dat de elektronische handtekening conform is met de regels van het Europees recht en het daarmee overeenstemmende nationaal recht inzake de geavanceerde elektronische handtekening met een geldig gekwalificeerd certificaat, waarbij deze handtekening werd gerealiseerd via een veilig middel voor het aanmaken van een handtekening" vervangen door de zin "dat de elektronische handtekening een gekwalificeerde elektronische handtekening is in de zin van artikel 3.12. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn

1999/93/EG."

Art. 14. In artikel 87 van hetzelfde koninklijk besluit wordt paragraaf 4 als volgt vervangen:

" § 4. De offerte die namens een rechtspersoon elektronisch wordt verzegeld door een gekwalificeerd elektronisch zegel in de zin van artikel 3.27. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG vereist geen bijkomende volmacht."

Art. 15. In artikel 97, vierde lid van hetzelfde koninklijk besluit worden de woorden "elektronische handtekening" vervangen door de woorden "elektronische handtekening in de zin van artikel 3.10. van verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG of een gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van artikel 3.12. van dezelfde verordening".

Art. 16. In artikel 2 van het koninklijk besluit van 12 november 2012 met betrekking tot de instellingen voor collectieve belegging die voldoen aan de voorwaarden van richtlijn 2009/65/EG, wordt de bepaling onder 5° vervangen als volgt:

"5° duurzame gegevensdrager : elk instrument zoals gedefinieerd in artikel I.1, eerste lid, 15°, van het Wetboek van economisch recht;"

Art. 17. In de Nederlandse tekst van artikelen 33, § 1, eerste lid, 124, § 1, eerste lid, 132, alinéa 2, 177, 218 en 230 van hetzelfde koninklijk besluit, worden de woorden "duurzame drager" telkens vervangen door de woorden "duurzame gegevensdrager".

Art. 18. In de Nederlandse tekst van de artikelen 14, derde lid, en 18, § 1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 12 november 2012 met betrekking tot de beheerverenootschappen van instellingen voor collectieve belegging die voldoen aan de voorwaarden van richtlijn 2009/65/EG, worden de woorden "duurzame drager" telkens vervangen door de woorden "duurzame gegevensdrager".

Art. 19. In de Nederlandse tekst van artikel 16 van het koninklijk besluit van 17 juli 2013 betreffende de werking van het centraal aanspreekpunt bedoeld in artikel 322, § 3, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, worden de woorden "duurzame drager" telkens vervangen door de woorden "duurzame gegevensdrager".

Art. 20. In artikel 1 van het koninklijk besluit van 21 februari 2014 inzake de

krachtens de wet vastgelegde gedragsregels en regels over het beheer van belangenconflicten, wat de verzekeringssector betreft, wordt de bepaling onder 17° vervangen als volgt :

"17° duurzame gegevensdrager : elk instrument zoals gedefinieerd in artikel I.1, eerste lid, 15°, van het Wetboek van economisch recht;"

Art. 21. In de Nederlandse tekst van artikelen 6, 8, 11, 13 en 21 van hetzelfde koninklijk besluit, worden de woorden "duurzame drager" telkens vervangen door de woorden "duurzame gegevensdrager".

Art. 22. In de Nederlandse tekst van artikel 12, § 1, van het koninklijk besluit van 8 juli 2014 tot uitvoering van de wet van 25 april 2014 inzake het statuut van en het toezicht op de onafhankelijk financieel planners en inzake het verstrekken van raad over financiële planning door gereguleerde ondernemingen en tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen en van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten worden de woorden "duurzame drager" telkens vervangen door de woorden "duurzame gegevensdrager".

Art. 23. In artikel 6, 4°, van het koninklijk besluit van 16 februari 2015 tot verduidelijking van de voorwaarden waaraan de gekwalificeerde entiteit bedoeld in boek XVI van het Wetboek van economisch recht moet voldoen worden de woorden "schriftelijk of op een andere duurzame gegevensdrager" vervangen door de woorden "met behulp van een duurzame gegevensdrager".

Art. 24. In de Nederlandse tekst van artikel 10 van het koninklijk besluit van 10 mei 2015 betreffende de bewijskracht van de gegevens die door de ziekenhuizen worden opgeslagen, verwerkt of meegedeeld door middel van een optische en fotografische techniek, evenals hun weergave op papier of op elke andere leesbare drager, voor de toepassing in de gezondheidszorg worden de woorden "duurzame drager" vervangen door de woorden "duurzame gegevensdrager".

Art. 25. De minister bevoegd voor Werk, Economie en Consumenten, de minister bevoegd voor Veiligheid en Binnenlandse Zaken, de minister bevoegd voor Digitale Agenda en Telecommunicatie, de minister bevoegd voor Sociale Zaken en Volksgezondheid, de minister bevoegd voor Financiën, de minister bevoegd voor Energie en de minister bevoegd voor de Middenstand, Zelfstandigen en KMO, zijn ieder wat hem betreft belast met de uitvoering van dit besluit.

7. VOORONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 3 JULI 2005 BETREFFENDE DE RECHTEN VAN VRIJWILLIGERS EN VAN ANDERE WETTELIJKE BEPALINGEN INZAKE VRIJWILLIGERSWERK

De ministerraad van 5 oktober keurt op voorstel van minister van Sociale Zaken Maggie De Block, minister Werk Kris Peeters en minister belast met Bestrijding van Sociale Fraude Johan Van Overtveldt in tweede lezing een voorontwerp van wet goed dat de regelgeving over vrijwilligers wijzigt.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) verstrekke in 2016 een evaluatie van de wet over de rechten van de vrijwilligers (de Vrijwilligerswet). Het voorontwerp, dat werd aangepast aan het advies van de Raad van State, voert de suggesties in deze evaluatie grotendeels uit. Zo zorgt het voor:

- de uitbreiding van het toepassingsgebied van de Vrijwilligerswet tot bestuurders en mandatarissen van instellingen zonder winstoogmerk die hun mandaat kosteloos uitoefenen
- een verruimde informatieplicht voor organisaties die met vrijwilligers werken
- 'kostenvergoeding' als benaming voor de bedragen die vrijwilligers ontvangen in plaats van 'vergoeding', om te benadrukken dat hun engagement kosteloos is
- hetzelfde niveau van het bedrag van de vergoeding voor het gebruik van de eigen wagen en de fiets voor vrijwilligers als voor ambtenaren
- wanneer vrijwilligers naast hun onkostenvergoeding nog een kilometervergoeding krijgen, zal deze vergoeding niet langer beperkt zijn tot 2000 km op voorwaarde dat het gaat om vrijwilligers die het regelmatig vervoer van personen als activiteit hebben
- het onvatbaar maken voor beslag en overdracht van de vergoedingen die vrijwilligers ontvangen
- het niet in aanmerking nemen van occasionele geschenken die vrijwilligers ontvangen naar aanleiding van bepaalde gebeurtenissen voor het maximumbedrag van de kostenvergoeding
- de inschrijving van de wettelijke grondslag van de HRV in de Vrijwilligerswet zelf

Het voorontwerp wordt ter ondertekening voorgelegd aan de Koning.

Het gewijzigde art.44 KB UITVOERING voorziet wanneer maatregelen mogen genomen worden :

Art. 44. § 1. De opdrachtnemer wordt voor de uitvoering van de opdracht geacht in gebreke te zijn :

1° wanneer de prestaties niet uitgevoerd worden volgens de voorschriften bepaald in de opdrachtdocumenten ;

2° ongeacht het ogenblik, wanneer de prestaties niet zodanig vorderen dat zij op de vastgestelde data volledig kunnen worden voltooid ;

3° wanneer hij de geldig gegeven schriftelijke bevelen van de **aanbestedende** niet naleeft.

“§ 2. Al de tekortkomingen op de bepalingen van de opdracht, daarin begrepen het niet-naleven van de bevelen van de aanbesteder, worden in een proces-verbaal vastgesteld, waarvan onmiddellijk een afschrift aan de opdrachtnemer wordt verzonden bij aangetekende zending of bij elektronische zending die op vergelijkbare wijze de exacte datum van de verzending waarborgt.

De opdrachtnemer dient zonder verwijl zijn tekortkomingen te herstellen. Hij kan aan de aanbesteder zijn verweermiddelen doen gelden bij aangetekende zending of bij elektronische zending die op vergelijkbare wijze de exacte datum van de verzending waarborgt. Dit verweer moet hij verzenden binnen de vijftien dagen volgend op de datum van verzending van het proces-verbaal. Zijn stilzwijgen na die termijn geldt als een erkenning van de vastgestelde feiten.

....

§ 3. Wanneer in hoofde van de opdrachtnemer tekortkomingen worden vastgesteld, stelt hij zich bloot aan sancties door toepassing van één of meer van de maatregelen bepaald in de artikelen 45 tot 49, 85 tot 88, 123, 124, 154 en 155.

Het Art. 47 voorziet dan de effectieve maatregelen :

De **aanbesteder** mag de ambtshalve maatregelen nochtans treffen zonder het verstrijken van de termijn bedoeld in artikel 44, § 2, af te wachten wanneer de opdrachtnemer op voorhand expliciet de vastgestelde tekortkomingen heeft toegegeven.

§ 2. De ambtshalve maatregelen zijn :

1° het eenzijdig verbreken van de opdracht, in welk geval de **aanbesteder, behoudens in het in artikel 49, eerste lid, 1°, bedoelde geval, van rechtswege** het geheel van de borgtocht als forfaitaire schadevergoeding verwerft of bij gebrek aan borgstelling een equivalent bedrag. Deze maatregel sluit de toepassing uit van iedere vertragingsboete op het deel waarop de verbreking slaat ;

2° de uitvoering in eigen beheer van het geheel of van een deel van de niet-uitgevoerde opdracht ;

3° het sluiten van één of meerdere opdrachten voor rekening met één of meerdere derden voor het geheel of een deel van de nog uit te voeren opdracht.

De maatregelen onder het eerste lid, 2° en 3°, worden getroffen op kosten en risico van de in gebreke gebleven opdrachtnemer.

§ 3. De beslissing van de **aanbesteder** om tot de gekozen ambtshalve maatregel over te gaan, wordt bij **aangetekende zending of bij elektronische zending die op vergelijkbare wijze de exacte datum van de verzending waarborgt** aan de in gebreke gebleven opdrachtnemer bekendgemaakt.

Vanaf deze kennisgeving mag de in gebreke gebleven opdrachtnemer niet meer tussenkomen in de uitvoering van het gedeelte van de opdracht onderworpen aan de ambtshalve maatregel.

Wanneer tot het sluiten van een overeenkomst voor rekening wordt overgegaan, wordt een exemplaar van de opdrachtdocumenten aangaande de te sluiten opdracht, bij **aangetekende zending of bij elektronische zending die op vergelijkbare wijze de exacte datum van de verzending waarborgt** aan de in gebreke gebleven opdrachtnemer verzonden.

§ 4. Wanneer de prijs van de uitvoering in eigen beheer of deze van de nieuwe overeenkomst, welke voor rekening werd gesloten, hoger is dan die van de oorspronkelijke opdracht, draagt de in gebreke gebleven opdrachtnemer de

meerkosten. In het tegenovergestelde geval komt het verschil ten goede aan de **aanbesteder**.

CONCLUSIE

Art.44 KB Uitvoering machtigt de aanbesteder maatregelen te nemen indien de prestaties dermate vertraging oplopen dat de voorziene einddatum niet gehaald wordt.

Deze tekortkoming dient per PV vastgesteld en aangetekend aan de opdrachtnemer overgemaakt te worden.

Verweer moet binnen de 15 dagen overgemaakt worden, zo niet geldt het verstrijken van de termijn als erkenning van de feiten.

De te nemen maatregel vervat in art.47 §2 3° kan dan toegepast worden : De maatregelen onder het eerste lid, 2° en 3°, worden getroffen op kosten en risico van de in gebreke gebleven opdrachtnemer.

Deze maatregel wordt dan per aangetekende zending betekend.

Ook de overeenkomst gesloten voor rekening van de in gebreke blijvende wordt aan hem betekend

De in gebreke zijnde opdrachtnemer draait op voor de meerkost.

9. ONDERSCHEID TUSSEN VERPLICHTE OPNAME GUNNING-CRITERIA MAAR NIET VERPLICHTE OPNAME VAN DE BEOORDELINGSMETHODE IN BESTEK

ARREST RvS nr. 242.362 van 18 september 2018 in de zaak A. 226.042/XII-8605

Beoordeling

Overeenkomstig artikel 4, eerste lid, van de wet overheids- opdrachten 2016, behandelt de aanbestedende overheid de ondernemers op gelijke en niet-discriminerende wijze en handelt zij op een transparante en proportionele wijze. Krachtens artikel 81, § 1, van dezelfde wet, dat op grond van artikel 89, § 2, te dezen ook van toepassing is, gunt de aanbestedende overheid de overheidsopdracht aan de economisch meest voordelige offerte.

Overeenkomstig het te dezen eveneens toepasselijke artikel 81, § 2, eerste lid, 3°, van deze wet, wordt de economisch meest voordelige offerte uit het oogpunt van de aanbestedende overheid vastgesteld, rekening houdend met de beste prijs-kwaliteitsverhouding die bepaald wordt op grond van de prijs of de kosten alsook criteria waaronder kwalitatieve, milieu- en/of sociale aspecten, die verband houden met het voorwerp van de betrokken opdracht.

Overeenkomstig het te dezen eveneens toepasselijke artikel 81, § 3, van deze wet dienen de gunningscriteria in de opdrachtdocumenten te worden vermeld. Bovendien specificeert de aanbestedende overheid voor de opdrachten die gelijk zijn aan of hoger dan de voor de Europese bekendmaking bepaalde bedragen, in de opdrachtdocumenten het relatieve gewicht dat zij voor de bepaling van de economisch meest voordelige offerte aan elk van de gekozen criteria toekent.

De voormelde artikelen leggen echter niet de verplichting op tot het bekendmaken in de opdrachtdocumenten van de beoordelingsmethode, dit is de manier waarop de aanbestedende overheid bij de evaluatie van de offertes de beoordelingselementen vervat in de gunningscriteria nagaat en waardeert in het licht van de toe te kennen scores.

Ten aanzien van de beoordelingsmethode verduidelijkte het Hof van Justitie in het voormelde arrest van 14 juli 2016, TNS Dimarso nv / het Vlaams Gewest (zaak C-6/15), in overweging 27 dat “[n]och artikel 53, lid 2, van richtlijn 2004/18 noch enige andere bepaling ervan [...] de aanbestedende dienst evenwel een verplichting op[legt] om de methode aan de hand waarvan hij de offertes in concreto zal

beoordelen en rangschikken op basis van de criteria voor de gunning van de opdracht en het relatieve gewicht ervan, die vooraf zijn vastgesteld in de desbetreffende aanbestedingsdocumenten, via een bekendmaking in de aankondiging van de opdracht of het bestek ter kennis te brengen van de potentiële inschrijvers”. “Een dergelijke algemene verplichting” volgt volgens het Hof van Justitie in overweging 28 “evenmin uit de rechtspraak van het Hof”.

Wel wijst het Hof er in overweging 31 op dat “[v]olgens de in artikel 2 van richtlijn 2004/18 neergelegde beginselen inzake de gunning van opdrachten [...] de methode die de aanbestedende dienst hanteert om de offertes in concreto te beoordelen en te rangschikken in beginsel niet na de opening van de offertes door deze dienst [kon] worden vastgesteld, dit om elk risico van favoritisme uit te sluiten. Indien deze methode echter om aantoonbare redenen niet vóór deze opening kan worden vastgesteld, [...] kan de aanbestedende dienst niet worden verweten dat hij deze pas heeft vastgesteld nadat hij, of zijn beoordelingscommissie, kennis heeft genomen van de inhoud van de offertes”. “Hoe dan ook” mag volgens het Hof in overweging 32 “het feit dat de aanbestedende dienst de beoordelingsmethode na de bekendmaking van de aankondiging van de opdracht of het bestek vaststelt, gelet op de beginselen inzake de gunning van opdrachten en op hetgeen in de punten 24 en 25 van het [...] arrest is vastgesteld, niet tot gevolg hebben dat de gunningscriteria of het relatieve gewicht ervan worden gewijzigd”.

De beoordelingsmethode moet bijgevolg niet worden bekendgemaakt in de opdrachtdocumenten maar, zoals de verzoekende partij terecht aanvoert, mag een beoordelingsmethode in beginsel niet worden vastgesteld na het openen van de offertes, tenzij aannemelijk wordt gemaakt dat deze methode om aantoonbare redenen niet vóór de opening van de offertes kon worden vastgesteld. Zo niet is er sprake van een schending van het gelijkheidsbeginsel en het daaruit voortvloeiende transparantiebeginsel.

10 WANNEER KAN DE GUNNING-WIJZE EN VOORWAARDEN DOOR HET COLLEGE GOEDGEKEURD WORDEN IN PLAATS VAN DE GEMEENTERAAD

ARREST RvS nr. 242.394 van 21 september 2018 in de zaak A. 226.026/XII-8602

middel :

In dit middel doet de verzoekende partij in essentie gelden dat het bestek en de gunningswijze door het daartoe niet bevoegde college van burgemeester en schepenen werden vastgesteld. Dit had door de gemeenteraad moeten gebeuren. Er is volgens de verzoekende partij niet voldaan aan de twee uitzonderingsvoorwaarden bepaald in het Gemeentedecreet opdat het college van burgemeester en schepenen wel bevoegd zou zijn.

Beoordeling :

7. Krachtens artikel 43, § 2, 11o, van het Gemeentedecreet, mag de gemeenteraad zijn bevoegdheid inzake het vaststellen van de wijze van gunning en het vaststellen van de voorwaarden van overheidsopdrachten niet toevertrouwen aan het college van burgemeester en schepenen, behalve als het gaat om:

a) een opdracht die past binnen het begrip dagelijks bestuur als vermeld in punt 9° van datzelfde artikel 43, § 2, waarvoor het college van burgemeester en schepenen bevoegd is;

b) een opdracht die nominatief in het vastgestelde budget is opgenomen.

Overeenkomstig artikel 57, § 3, 5o en 6o, van het Gemeentedecreet, is het college van burgemeester en schepenen bevoegd voor:

“5° de vaststelling van de wijze van gunning en de voorwaarden van overheidsopdrachten als het gaat om een opdracht die past binnen het begrip dagelijks bestuur vermeld in artikel 43, § 2, 9°;

6° de vaststelling van de wijze van gunning en de voorwaarden van overheidsopdrachten als de opdracht nominatief in het vastgestelde budget is opgenomen en de gemeenteraad de wijze van gunning en de voorwaarden niet zelf heeft vastgesteld”.

Aldus blijkt het Gemeentedecreet te bepalen dat het college van burgemeester en schepenen wel degelijk bevoegd is om de wijze van gunning en de voorwaarden van overheidsopdrachten te bepalen, indien de opdracht kan worden ingepast in een van de twee voornoemde gevallen.

11. REGELMATIGHEIDSONDERZICHT VAN OFFERTES

ARREST RvS nr. 242.461 van 28 september 2018 in de zaak A. 226.099/XII-8607

Artikel 76 van het koninklijk besluit 'plaatsing overheidsopdrachten in de klassieke sectoren' van 18 april 2017 (hierna: koninklijk besluit plaatsing 2017) bepaalt:

"§ 1. De aanbestedende overheid gaat na of de offertes regelmatig zijn.

De offerte kan substantieel of niet substantieel onregelmatig zijn.

Een offerte is substantieel onregelmatig wanneer ze van aard is de inschrijver een discriminerend voordeel te bieden, tot concurrentievervalsing te leiden, de beoordeling van de offerte van de inschrijver of de vergelijking ervan met de andere offertes te verhinderen, of de verbintenis van de inschrijver om de opdracht onder de gestelde voorwaarden uit te voeren onbestaande, onvolledig of onzeker te maken.

De volgende onregelmatigheden worden met name als substantieel beschouwd :

1° de niet-naleving van het milieu-, sociaal of arbeidsrecht, voor zover deze niet-naleving strafrechtelijk gesanctioneerd wordt;

2° de niet-naleving van de vereisten bedoeld in de artikelen 38, 42, 43, § 1, 44, 48, § 2, eerste lid, 54, § 2, 55, 83 en 92 van dit besluit en in artikel 14 van de wet, voor zover zij verplichtingen bevatten ten aanzien van de inschrijvers;

3° de niet-naleving van de minimale eisen en de vereisten die als substantieel worden aangemerkt in de opdrachtdocumenten.

[...]

§ 5. De onderhavige paragraaf is van toepassing op het regelmatigheidsonderzoek van de offertes bij de opdrachten met een geraamde waarde lager dan de drempel voor de Europese bekendmaking waarbij gebruik wordt gemaakt van een procedure waarin onderhandelingen toegelaten zijn en onverminderd paragraaf 2 en artikel 39, § 7, tweede lid, van de wet. De aanbestedende overheid beslist om hetzij de substantieel onregelmatige offerte nietig te verklaren, hetzij om deze onregelmatigheid te laten regulariseren. Hetzelfde geldt indien de offerte meerdere niet-substantiële onregelmatigheden bevat, wanneer de cumulatie of combinatie ervan de in paragraaf 1, derde lid, bedoelde gevolgen teweeg brengt."

Artikel 44 van hetzelfde besluit bepaalt:

"§ 1. De in artikel 43 bedoelde handtekeningen worden afgeleverd door de perso(o)n(en) die bevoegd of gemachtigd is/zijn om de inschrijver te verbinden.[...]

§ 2. Als de ondertekening van het indieningsrapport gebeurt door een gemachtigde, vermeldt hij duidelijk zijn volmachtgever of volmachtgevers. De gemachtigde voegt de elektronische authentieke of onderhandse akte toe waaruit zijn bevoegdheid blijkt of een scan van het afschrift van zijn volmacht.

In voorkomend geval verwijst hij naar het nummer van de bijlage van het Belgisch Staatsblad waarin de akte bij uittreksel is bekendgemaakt, waarbij ook de betreffende bladzijde(n) en/of passage worden opgegeven.

Een volmachtgever kan met het oog op latere opdrachten de volmacht deponeren die hij aan een of meer gemachtigden heeft gegeven. Deze volmacht geldt alleen voor de opdrachten van de aanbestedende overheid waarbij zij is gedeponerd. De gemachtigde verwijst in iedere offerte naar die deponering.

Het indieningsrapport dat namens een rechtspersoon elektronisch wordt ondertekend door middel van een certificaat op naam van deze rechtspersoon, die daarbij enkel een verbintenis aangaat in eigen naam en voor eigen rekening, vereist geen bijkomende volmacht”.

Het bestek bevat met betrekking tot de ondertekening van de offerte de volgende vereisten:

“Handtekeningbevoegdheid

De offertes die namens een rechtspersoon worden ingediend, moeten ondertekend zijn door de personen die bevoegd zijn om de vennootschap te vertegenwoordigen, met bijvoeging van de stukken waaruit hun bevoegdheid blijkt.

Het bewijs dat de ondertekenaar van de offerte op het tijdstip van de ondertekening van de offerte gemachtigd was om een vennootschap te verbinden kan slechts worden ontleend aan de statuten van de vennootschap of uit een bijzondere volmacht.

Indien een notariële akte is opgesteld voor het tijdstip van ondertekening van de offerte, dan verleent deze akte het bewijs van het bestaan van een volmacht met ingang van de datum waarop zij werd opgemaakt.

Indien geen notariële akte is opgesteld voor het tijdstip van ondertekening van de offerte, kan het bewijs van het bestaan van een volmacht alleen worden geleverd door de overlegging van een onderhandse akte bij het indienen van de offerte.

[...]

Wanneer het bestaan van de ondertekeningsbevoegdheid op de datum van de

indiening van de offerte niet is bewezen, via één van de bovenvermelde mogelijkheden, dan kan de offerte op die grond worden geweerd. Om dit te vermijden moet het bewijs van iedere ondertekeningsbevoegdheid dat niet online raadpleegbaar is op de website van het Belgisch Staatsblad bij de offerte worden gevoegd.”

Uit de hiervoor aangehaalde en te dezen toepasselijke bepalingen van artikel 76, § 5, en 44 van het koninklijk besluit plaatsing 2017 volgt dat de offerte substantieel onregelmatig is wanneer zij niet is ondertekend door een daartoe bevoegd persoon. Omdat de opdracht is geplaatst met een procedure waarin onderhandelingen zijn toegelaten en de geraamde waarde ervan lager is dan de drempel voor de Europese bekendmaking, kan de aanbestedende overheid krachtens artikel 76, § 5, de substantieel onregelmatige offerte nietig verklaren of deze laten regulariseren.